

- KOTEJA J., ŻAK-OGAZA B. 1983: Fauna czerwców (*Homoptera, Coccinea*) Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Acta zool. cracov., **26**: 465-490.
- ŁAGOWSKA B., GOLAN K. 2002: Materiały do poznania czerwców (*Hemiptera: Coccinea*) Wyżyny Lubelskiej. Wiad. entomol., **21** (2): 69-85.
- ŁAGOWSKA B., KOTEJA J. 1996: Czerwce (*Homoptera, Coccinea*) Roztocza. Fragm. faun., **39** (4): 29-42.

Rezerwat „Ligota Dolna” i „Gipsowa Góra” na Opolszczyźnie jako ostoje ciepłolubnej fauny *Heteroptera*

Nature Reserves „Ligota Dolna” and „Gipsowa Góra” as a refuge of xerothermophilous fauna of *Heteroptera*

GRZEGORZ HEBDA

Uniwersytet Opolski, Katedra Biosystematyki, Oleska 22, 45-052 Opole,
e-mail: grzesio@uni.opole.pl

ABSTRACT: Author discuss importance of the Nature Reserve „Ligota Dolna” and „Gipsowa Góra” for the xerothermophilous fauna of *Heteroptera*. A share of xerothermophilous bugs in total species composition and quantitative analysis are also presented.

KEY WORDS: *Heteroptera*, Nature Reserve „Ligota Dolna”, Nature Reserve „Gipsowa Góra”, xerothermophilous species.

Rezerваты „Ligota Dolna” i „Gipsowa Góra” położone u wylotu Bramy Morawskiej na Opolszczyźnie, są jedynymi rezerwatami powołanymi w celu ochrony roślinności kserotermicznej w południowo-zachodniej Polsce. Wraz z murawami kserotermicznymi ochronie podlega tam ciepłolubna fauna owadów, rzadko spotykana w tej części Polski. Do bardzo nielicznych zbadanych tu grup owadów (chrząszczy, motyli, prostoskrzydłych), dołączyły także ostatnio pluskwiaki różnoskrzydłe – *Heteroptera*. O ile fauna pluskwiaków rezerwatu „Ligota Dolna” jest przedmiotem obserwacji już od początków XX wieku, to badania na obszarze rezerwatu „Gipsowa Góra” mają młodą historię. W wyniku cenzusów przeprowadzonych w obu rezerwach w ostatnim ćwierćwieczu stwierdzono, że fauna *Heteroptera* zawiera dość liczną grupę gatunków, które można określić jako kserotermofilne. Fauna pluskwiaków, tak pod względem jakościowym jak i ilościowym różni się jednak na obu stanowiskach. Na terenie rezerwatu „Ligota Dolna” w ostatnim ćwierć-

wieczu stwierdzono 78 gatunków *Heteroptera*, a w rezerwacie „Gipsowa Góra” 46 gatunków. Gatunki kserotermofilne stanowiły w nich odpowiednio od 11% (5 gatunków – rez. „Gipsowa Góra”) do 14% (11 gatunków – rez. „Ligota Dolna”) składu gatunkowego fauny. Łącznie w obu rezerwach występuje aż 14 kserotermofilnych gatunków pluskwiaków różnoskrzydłych. Różnice w znaczeniu obu rezerwatów dla kserotermofili wyrażają się także w stosunkach ilościowych zgrupowań pluskwiaków. Znamienne jest, że o ile na murawach rezerwatu „Ligota Dolna” do eudominantów i dominantów zaliczały się aż trzy kserotermofile, to w rezerwacie „Gipsowa Góra” wszystkie kserotermofile zaliczają się do najniższych klas liczebności.

PIŚMIENNICTWO

- GORCZYCA J. 1991: *Phylinae (Heteroptera, Miridae)* of Poland. Ann. Upper Siles. Mus., Ent., 2:17-81.
- HEBDA G. 2002: Terrestrial bugs *Heteroptera (Insecta: Hemiptera)* of the „Gipsowa Góra” Nature Reserve in Poland. Čas. Slez. Muz. Opava, (A), 51: 91-95.
- LIS B. 1994: Pluskwiaki różnoskrzydłe (*Heteroptera*) Kamiennej Góry w Ligocie Dolnej (Górny Śląsk). Acta entom. siles., 2 (2): 25-30.
- LIS J. A. 1989: Pluskwiaki różnoskrzydłe (*Insecta: Heteroptera*) Wyżyny Śląskiej. Ann. Upper Siles. Mus., Nat. Hist., 12: 5-60.
- POLENTZ G. 1943: Beiträge zur Kenntnis der schlesischen Wanzen. Ztschr. Ent., 19: 9-14.

Dynamika i kierunek zmian w zgrupowaniach biegaczowatych (*Coleoptera: Carabidae*) w rezerwacie „Chełmowa Góra” Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Dynamics and direction of trends in carabid beetle communities (*Coleoptera: Carabidae*) in the „Chełmowa Góra” reserve, Świętokrzyski National Park

STANISŁAW HURUK, ALICJA HURUK

Akademia Świętokrzyska, Instytut Biologii, Zakład Zoologii, ul. Świętokrzyska 15, 25-406 Kielce; e-mail: shuruk@pu.kielce.pl

ABSTRACT: Studies of the species composition and structure of carabid communities in three forest habitats: subcontinental linden-oak-hornbeam forest, mixed coniferous forest and acidic lowland beech forest were carried out using barber's pitfall traps in 1982-83 and